

Σύντομο σχόλιο σχετιώ με το ρόλο του συλλόγου των διδασκόντων, αλλά και του άρνητή κάθε σχολικής μονάδας. -

Όργανα διοίκησης κάθε σχολείου πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι ο διευθυντής, ο υποδιευθυντής και ο σύλλογος των διδασκόντων. •

N. 1566/85 αρθ. II

... Ο σοσιαλισμός που δεν διαθέτει πόρους και διοίκηση (η υπογράμμιση δική μου) είναι σοσιαλισμός αριστέρων φραστιών εξάρσεων και συντηρητικών κυβερνητικών πρακτικών... •

Άρθρο στην εφημερίδα 'Νέα', της 19-9-90 του Κ. Σημίτη

Η σχετική με το θέμα διατύπωση στον 1566 είναι - νομίζω - κραυγαλέο δείγμα αβεβαιότητας, το λιγότερο ή - το χειρότερο - σιωπηλή συναλλαγή με τα συνδικάτα, μιας και τίποτα δεν απέκλειε, αλλά και για τίποτα δε δεσμευόταν. Άλλωστε τα ουσιαστικά τα άφημε για το Π.Δ., που όμως ποτέ δεν ήρθε κι αυτό δεν είναι ίσως τυχαίο. Η συνέχεια είναι γνωστή: σύγχυση στις ανατάγραφτες άλλωστε - αρμοδιότητες, αυτοσχεδιασμοί, έλλειψη συντονισμού κ.τ.λ. Με ένα λόγο επιεικώς υποβαθμισμένη διοίκηση.

Τι πρέπει να γίνει;

Το κυριότερο είναι να καταλήξουμε στον ακριβή τύπο διευθυντή που επιθυμούμε και στον αντίστοιχο ρόλο που θα κληθεί να διαδραματίσει στο σχολείο.

Οι δικές μου - γενικές και σύντομες-απόψεις είναι:

Η λειτουργία των σχολείων προβλέπεται από νόμους, Π.Δ. και αποφάσεις. Η ακριβής τήρηση αυτών δεν μπορεί παρα να ανατεθεί στον υπεύθυνο διευθυντή και μόνο. Η πολιτεία μόνο τον διευθυντή μπορεί να παρακολουθήσει, να ελέγξει και ανάλογα να επιβραβεύσει ή και να απορρίψει.

Απόκλιση από την παραπάνω αρχή δε θα σημαίνει μόνο εξασθένηση ή και εκμηδένιση της αποτελεσματικότητας της διοίκησης, αλλά και το ίσως σημαντικότερο, - παραβίαση της έννοιας της δημοκρατίας. Και εφόσον γι' αυτό την ομαλή λειτουργία των σχολείων, μεταξύ άλλων ο λαός την ανέθεσε στην εκλεγμένη πολιτεία και από αυτή με τις εκλογές θα αναζητήσει το λόγο. Ενχώρηση αυτής της υποχρέωσης της εκλεγμένης πολιτείας στο σύλλογο των διδασκόντων, ο οποίος ως σημειωθεί δε λογοδοτεί ούτε στην πολιτεία, ούτε και στο σύλλογο γονέων, θα σημαίνει ανεξέλεγκτη άσκηση εξουσίας - και αυτό μας πάει αλλού.

Ίσως σε μοντέλα αποκεντρωμένης διοίκησης, που όμως σ' αυτή θα συμμετείχαν απραιτήτως και οι γονείς των παιδιών θα μπορούσε να συζητηθεί και η συμμετοχή του συλλόγου των διδασκόντων σε κάποιο είδος εκτελεστικής εξουσίας. Μέχρι τότε ο σύλλογος των διδασκόντων γνωμοδοτική εξουσία μπορεί να έχει, ~~και~~ *και εκτελεστική, αλλά τίποτα*
όσο φαίνεται και όμως.

Ο Διευθυντής όμως για να μπορεί αποτελεσματικά να ασκεί τα καθήκοντά του (αλλά και όχι μόνο για αυτό) θα πρέπει να συμμετέχει σε κάποιο είδος αξιολόγησης και όπωσδήποτε στο μέρος που καλύπτει ο τομέας ευθύνης του, τηρουμένων βέβαια πάντοτε των προβλέψεων που θα προασπίζουν τους αξιολογούμενους από την οποιαδήποτε ενδεχόμενη αυθαιρεσία των αξιολογούμενων.

Είναι όμως προφανές ότι ο παραπάνω τύπος διευθυντή μόνο κάτω από αυστηρό σύστημα αξιολόγησης και ίσως σε κάποιο μακρινό χρονικό ορίζοντα και ύστερα από δυναμικές επιμορφωτικές παρεμβάσεις θα μπορέσει να προκύψει. Και βέβαια πάντοτε μακριά από τις γνωστές πρακτικές των κομμάτων: σήμερα "οι δικόι μας αύριο οι δικόι σας κ.θ.κ. Κι αν το δεχτούμε επιτέλους κάποτε πως ο περισσότερο "δικός μας" είναι ο κατάλληλος για την ανάλογη θέση κι όχι ο κομματικός ημέτερος.

Στο παραπάνω απλοποιημένο κατ'ανάγκη σχήμα, τι μένει να κάνει ο σύλλογος των διδασκόντων;

Όσο και αν οι Νόμοι, τα Π.Δ. και κυρίως οι αποφάσεις εξειδικεύουν τις υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών, πάντοτε μένει περιθώριο δυναμικών πρωτοβουλιών για το σύλλογο στο επίπεδο της πραγματοποίησης των Νόμων. Για παράδειγμα. Οι νόμοι προβλέπουν συλλογικές ειδηλώσεις όπως ειδρομές, εορτασμούς, ομιλίες σε γονείς κ.ά. Το ακριβές όμως περιεχόμενο αυτών των συλλογικών ειδηλώσεων μπορεί να είναι προϊόν συλλογικής διαδικασίας. Το ίδιο μπορεί να συμβεί και για οποιαδήποτε συλλογική δραστηριότητα που η παιδαγωγική δεοντολογία επιβάλλει, αλλά εφόσον αυτή αναπτύσσεται μέσα στα πλαίσια των νόμων.

Διαδορετικά θα συμβαίνει συχνότερα το πραγματικό γεγονός που μου έρχεται στο νου και που το σημειώνω ακριβώς γιατί είναι απίθανο κι όμως αληθινό. Δ/ντής σχολικής μονάδας καλεί σε συγκέντρωση το σύλλογο και θέτει τα θέματα για τη συζήτηση. Μέλος του συλλογίου θέτει, όπως είχε δικαίωμα, και άλλο θέμα για συζήτηση. Ο διευθυντής όμως παρατηρεί πως το "θέον" του προτεινόμενου ζητήματος προβλέπεται από το Νόμο άρθ. τάδε κ.τ.λ. και η αποκαλυπτική απάντηση: μα εγώ το νόμο αμφισβητώ και για αυτόν θελω να πάρουμε απόφαση.

Αχιλλέας Λεοντάρης